

## Bijlage Aanpak geldzorgen, armoede en schulden

<b>Beleidskeuzes uitgelegd</b> <b>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW3.1)</b>	
<b>Doel(en)</b>	<p>De overkoepelende ambitie om te streven naar bestaanszekerheid wordt vertaald naar drie kwantitatieve doelstellingen voor de aanpak geldzorgen, armoede en schulden:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Een halvering van het aantal mensen in armoede<sup>1</sup> in 2030 (t.o.v. 2015).</li><li>• Een halvering van het aantal kinderen dat in armoede opgroeit in 2025 (t.o.v. 2015).</li><li>• Een halvering van het aantal huishoudens met problematische schulden in 2030.</li></ul>
<b>Beleidsinstrumenten(en)</b>	<p>De belangrijkste maatregelen van de Aanpak geldzorgen, armoede en schulden op een rij:</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Het wettelijk minimumloon gaat omhoog en daarmee ook het sociaal minimum.</li><li>2. De norm (hoogte) en de systematiek van het sociaal minimum wordt door een onafhankelijke commissie onder de loep genomen.</li><li>3. We gaan niet-gebruik van financiële ondersteuning tegen door het benutten van de plekken waar mensen komen of het inschakelen van degenen met wie ze al in contact staan, met bijzondere aandacht voor werkenden met een laag inkomen.</li><li>4. We werken aan betere toegang tot (mond)zorg voor minima en kinderen.</li><li>5. We zorgen dat betalingsachterstanden eerder en beter worden gesignaleerd en mensen sneller worden doorverwezen naar passende hulp.</li><li>6. Met het interdepartementale programma Tel mee met Taal wordt geïnvesteerd, ook met extra middelen, in het versterken van basisvaardigheden van jong en oud.</li><li>7. Er komt één betalingsregeling voor betalingsachterstanden bij de rijksoverheid door de aangesloten uitvoeringsorganisaties, met de mogelijkheid om schulden te pauzeren.</li><li>8. In overleg met gemeenten worden extra middelen beschikbaar gemaakt om schuldhelpverlening aan zelfstandigen te verbeteren.</li><li>9. Door het Waarborgfonds saneringskredieten kunnen alle gemeenten saneringskredieten aanbieden, ook aan jongeren en zelfstandigen.</li><li>10. Samen met gemeenten, maatschappelijke organisaties en vrijwilligers ondersteunen we (preventieve) aanpakken, zoals de doorbraakmethode en het vaste lasten pakket, en experimenten met innovatieve financieringsvormen.</li><li>11. We zorgen voor betere bescherming van consumenten bij het aangaan van leningen.</li></ol> <p>Specifiek voor bestrijding kinderarmoede</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. In samenwerking met de Alliantie kinderarmoede stimuleren we de totstandkoming van lokale publiek-private samenwerkingen rond kinderen die opgroeien in armoede.</li><li>2. We zorgen ervoor dat jongeren betere financiële kennis, competenties en vaardigheden ontwikkelen.</li></ol>

<sup>1</sup> Statistieken over schulden zijn een belangrijke indicator voor het monitoren van de voortgang

	<ol style="list-style-type: none"> <li>3. We breiden met partners de huidige voorzieningen voor kinderen van ouders met een laag inkomen uit, naar bijvoorbeeld stages of traineeplekken.</li> <li>4. Het kabinet beziet hoe de inzet van de brugfunctionaris de komende tijd verder gestimuleerd kan worden.</li> <li>5. Professionals actief rond kind en gezin ondersteunen bij het signaleren en omgaan met kinderarmoede.</li> </ol>
<b>Financiële gevolgen voor het Rijk</b>	<p>De voorgenomen uitgaven zijn onderdeel van de envelop van €500 mln. uit het coalitieakkoord voor het hervormen van de arbeidsmarkt, re-integratie en het aanpakken van armoede en schulden. Specifiek voor de Aanpak geldzorgen, armoede en schulden is structureel 120 miljoen euro beschikbaar. De beoogde verdeling van deze middelen is nader toegelicht in Annex B bij het implementatieplan van de Aanpak geldzorgen, armoede en schulden.</p>
<b>Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren</b>	<p>Het voornemen is structureel extra middelen beschikbaar te maken voor het versterken van de dienstverlening door gemeenten en het vakmanschap van professionals. Ook voor het versterken van uitvoeringsorganisaties, maatschappelijke partijen, vrijwilligers en ervaringsdeskundigen zijn extra middelen voorzien. Dit is nader toegelicht in Annex B bij het implementatieplan.</p>
<b>Nagestreefde doeltreffendheid</b>	<p>De 'Aanpak geldzorgen, armoede en schulden' is meerjarig en wil de geformuleerde doelstellingen bereiken door:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) een <b>betere borging van bestaans- en inkomenszekerheid</b>: een voldoende en stabiel inkomen is de basis;</li> <li>2) <b>preventie van geldzorgen</b>: goede voorlichting van jongs af aan, in alle levensfasen en dichtbij om de juiste financiële keuzes te kunnen maken;</li> <li>3) een <b>overheid die werkt voor mensen</b> en voorziet in laagdrempelige, eenvoudige, mensgerichte financiële hulp en sociale incasso;</li> <li>4) maatregelen te nemen om (generatie)armoede te doorbreken zodat <b>iedereen meedoet en vooruitkomt</b>;</li> <li>5) te realiseren dat meer mensen eerder en betere schuldhulpverlening ontvangen en <b>sneller perspectief hebben op een financieel zorgeloze toekomst</b>.</li> </ol> <p>Deze ambities zijn nader toegelicht en uitgewerkt in het implementatieplan Aanpak geldzorgen, armoede en schulden. Daarin is onder meer in kaart gebracht wat de beoogde effecten van de verschillende maatregelen per doelstelling zijn. Ook wordt in dit implementatieplan voor elk van de vier actielijnen (1 Bestaanszekerheid, 2 Preventie en meedoen, 3 Een overheid die werkt en 4 Sneller Perspectief) beschreven welke belangrijke mijlpalen er zijn.</p>
<b>Nagestreefde doelmatigheid</b>	<p>Geldzorgen staan vaak aan het begin van een reeks problemen: financiële problemen, maar ook problemen op gebieden als opleiding en werk, fysieke en mentale gezondheid, opvoeding en wonen. Door geldzorgen aan te pakken, halen we dus de bron van</p>

	<p>tal van andere problemen weg. Daarom wil ik geldzorgen vóór zijn. Vroege signalering en ondersteuning betekenen dat met kleine interventies een groot verschil kan worden gemaakt. Dat is ook van belang met het oog op maatschappelijke kosten die ontstaan indien niet tijdig wordt ingegrepen.</p> <p>De afgelopen jaren zijn goede resultaten bereikt met de brede schuldenaanpak<sup>2</sup> en de aanpak van kinderarmoede.<sup>3</sup> Deze nieuwe aanpak bouwt hierop voort en wil een nog grotere beweging in gang te zetten. Daarbij wordt ook nadrukkelijk ingezet op bewezen effectieve interventies en bestendigen van wat er al is en werkt.</p> <p><b>Maatschappelijke baten</b></p> <p>Preventie van geldzorgen kan veel maatschappelijk en financieel leed voorkomen. In 2022 is op verzoek van NVVK (vereniging financiële hulpverleners) door adviesbureau Purpose berekend dat elke euro voor financiële hulpverlening de maatschappij €1,40 - €2,00 oplevert.<sup>4</sup> Het betreft hier alleen de meetbare impact: veel effecten op het welzijn en welbevinden van hulpvrager zijn niet in geld uit te drukken. De grootste baten zitten in de toeleiding naar werk, waardoor mensen uitstromen uit de bijstand en WW. Daarna is de grootste besparing het voorkomen van dakloosheid. De grootste besparingen komen ten goede aan de lokale overheden. Werkgevers besparen vooral op het voorkomen van ziekte en productiviteitsverlies. Zorgverzekeraars besparen vooral op de zorgkosten.</p>
<p><b>Evaluatieparagraaf</b></p>	<p>Om de voortgang van de ambities inzichtelijk te maken, wordt in samenspraak met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), planbureaus en andere betrokken partijen een brede monitor opgesteld. Voor het meten van de kwantitatieve voortgang van financiële armoede wordt gebruik gemaakt van het niet-veel-maar-toereikend budget van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP). Dit budget omvat de minimale uitgaven aan onvermijdbare zaken als voedsel, kleding, persoonlijke verzorging, wonen en verzekeringen, maar houdt daarnaast ook rekening met de minimale kosten van ontspanning en sociale participatie die als zeer wenselijk beschouwd worden. Daarnaast wordt gekeken naar een brede set aanvullende kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren. Tevens volgen we de voortgang van de diverse maatregelen.</p> <p>In het implementatieplan is aangegeven dat er een openbaar dashboard komt en dat de Tweede Kamer twee keer per jaar geïnformeerd zal worden over de voortgang.</p> <p>In 2025 maken we de balans op. De (tussen)resultaten worden gebruikt om waar nodig andere accenten te leggen of bij te sturen. De Kamer wordt tussentijds geïnformeerd over de verdere uitwerking, uitvoering en resultaten van de aanpak.</p>

<sup>2</sup> Kamerstuk 24 515 nr. 600

<sup>3</sup> Kamerstuk 24 515 nr. 616

<sup>4</sup> Meetbare en merkbare waarde van financiële hulpverlening: een nieuw perspectief, NVVK, april 2022